COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.7.2021
COM(2021) 388 final

2021/0208 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind aderarea Uniunii Europene la Convenția privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă sau comercială

{SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final} - {SWD(2021) 193 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXT

• Motivele și obiectivele propunerii

În prezent, cetățenii și întreprinderile din UE care doresc ca o hotărâre judecătorească pronunțată în UE să fie recunoscută și executată într-o țară din afara UE se confruntă cu un peisaj juridic dispersat din cauza absenței unui cadru internațional cuprinzător pentru recunoașterea și executarea hotărârilor străine în materie civilă și comercială. Astfel, partea care a avut câștig de cauză trebuie să navigheze printr-un mozaic de legi naționale ale țărilor din afara UE referitoare la acceptarea hotărârilor străine, precum și printre tratatele bilaterale, regionale și multilaterale în vigoare. Prin urmare, pentru a avea vreo șansă ca hotărârea pronunțată în favoarea lor să fie executată, persoanele implicate în litigii internaționale trebuie să investească resurse, timp și adesea să caute expertiză externă pentru a pregăti o strategie contencioasă solidă. Această complexitate, precum și costurile aferente și incertitudinea juridică sunt factori de descurajare, care pot determina întreprinderile și cetățenii fie să evite acțiunile în instanță și să caute alte forme de soluționare a litigiilor, fie să renunțe să își valorifice drepturile, fie să decidă să nu se angajeze din start în tranzacții internaționale. La rândul său, acest lucru poate avea un impact negativ asupra disponibilității întreprinderilor și cetățenilor din UE de a se implica în activități comerciale și de investiții internaționale. În plus, întrucât executarea în țările terțe a hotărârilor judecătorești pronunțate în UE este incertă, întreprinderilor și cetățenilor din UE li se îngrădește dreptul de acces la justiție.

Creșterea fluxurilor comerciale și de investiții internaționale sporește aceste riscuri juridice pentru întreprinderile și cetățenii UE, dar această situație poate fi abordată printr-un sistem previzibil de recunoaștere și executare transfrontalieră a hotărârilor judecătorești în materie civilă sau comercială. Cu toate acestea, până de curând, la nivel internațional, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă și comercială nu era reglementată în mod cuprinzător, chiar dacă există o serie de acorduri bilaterale sau multilaterale cu un domeniu de aplicare limitat. Această situație s-a schimbat odată cu adoptarea, în iulie 2019, a **Convenției privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă sau comercială** („Convenția privind hotărârile judecătorești”)[1].

Convenția privind hotărârile judecătorești, adoptată sub auspiciile Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat (HCCH), are potențialul de a îmbunătăți sistemul actual de circulație a hotărârilor judecătorești străine. Obiectivul convenției este de a promova accesul efectiv la justiție pentru toți și de a facilita comerțul și investițiile multilaterale bazate pe norme, precum și mobilitatea, prin intermediul cooperării judiciare[2].

UE a sprijinit întotdeauna crearea unui sistem multilateral de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești în materie civilă sau comercială și, prin urmare, a fost implicată activ în procesul de negociere a convenției în vederea posibilei sale aderări la acest viitor sistem internațional. Pe baza mandatului acordat Comisiei Europene de către Consiliu în mai 2016[3],

---

1 Convenția din 2 iulie 2019 privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă și comercială.

2 Preambulul Convenției privind hotărârile judecătorești.

3 A se vedea *Rezultatele reuniunii Consiliului Competitivitate (cea de a 3470-a reuniune a Consiliului) din 26 și 27 mai 2016 (document nr. 9357/16)* și *Proiectul de decizie a Consiliului de autorizare a deschiderii negocierilor cu privire la o convenție privind recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (Convenția privind hotărârile) în cadrul Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat (document nr. 8814/16).*

Comisia a reprezentat interesele Uniunii în cursul procesului de negociere desfășurate sub auspiciile HCCH.

Negocierile referitoare la Convenția privind hotărârile judecătorești s-au încheiat cu succes în iulie 2019, iar convenția este în prezent deschisă spre semnare, ratificare sau aderare. În cazul în care Uniunea Europeană aderă la Convenția privind hotărârile judecătorești, astfel cum a fost propus de Comisie, convenția se va aplica recunoașterii și executării hotărârilor pronunțate sau primite spre a fi executate în statele membre ale UE și în alte state contractante la convenție.

Prezenta propunere este în conformitate cu obiectivele Comisiei stabilite în Orientările politice ale Comisiei Europene pentru perioada 2019-2024[4], în special în ceea ce privește prioritatea „Un nou elan pentru democrația europeană”[5]. Aceasta este în conformitate cu angajamentul Uniunii față de multilateralism în relațiile internaționale și probabil va încuraja alte țări și parteneri comerciali ai UE să adere la Convenția privind hotărârile judecătorești. Aderarea UE la o convenție multilaterală privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială ar fi, de asemenea, în concordanță cu politica Uniunii care vizează stimularea creșterii comerțului internațional și a investițiilor străine, precum și a mobilității cetățenilor în întreaga lume.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

UE dispune de un sistem bine pus la punct[6] de recunoaștere reciprocă și de executare a hotărârilor în materie civilă și comercială între statele membre, care a fost instituit ca o completare necesară a pieței sale unice. Cu toate acestea, Regulamentul Bruxelles Ia[7] nu se aplică recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești pronunțate în țări din afara UE.

La nivel internațional, UE a încheiat o convenție internațională cu statele SEE și Elveția (Convenția de la Lugano din 2007[8]). În plus, o primă încercare de a stabili un cadru multilateral pentru recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești a condus la încheierea Convenției din 2005 privind alegerea forului[9]. Această convenție asigură recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în cazurile în care părțile au convenit asupra competenței exclusive a unei instanțe pentru soluționarea litigiului în care sunt implicate. Uniunea a ratificat această convenție în 2015, ceea ce înseamnă că aceasta face parte în prezent din acquis-ul Uniunii.

În afară de Convenția din 2005 privind alegerea forului, care are doar un domeniu de aplicare limitat, nu există niciun cadru multilateral global pentru circulația hotărârilor judecătorești.

---

4 https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_en.pdf.

5 Sprijinind totodată obiectivele categoriilor principale denumite *„O Europă mai puternică pe plan internațional”* și *„O economie în serviciul cetățenilor”*.

6 A se vedea Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (reformare), JO L 351, 20.12.2012, p. 1 („Regulamentul Bruxelles Ia”).

7 *Ibidem.*

8 Convenția privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, JO L 339, 21.12.2007, p. 3.

9 Convenția din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului.

Prin urmare, Convenția privind hotărârile judecătorești ar completa cadrul juridic existent în Uniune, asigurând circulația hotărârilor judecătorești străine dincolo de sistemul existent aplicabil între UE, statele SEE și Elveția.

Acquis-ul intern al UE nu ar fi modificat de convenție în absența unei eventuale declarații, deoarece cele două instrumente se aplică în contexte diferite[10]. Acest lucru este determinat și de faptul că Regulamentul Bruxelles Ia se aplică recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești în interiorul UE, în timp ce convenția s-ar aplica hotărârilor judecătorești pronunțate în țări din afara UE. Cu toate acestea, este necesară o declarație pentru a se asigura faptul că îndeplinirea obiectivelor de politică ale Regulamentului Bruxelles Ia nu este afectată de aderarea la convenție. Mai precis, în cazurile care implică închirierea de spații comerciale, Regulamentul Bruxelles Ia acordă competență exclusivă instanțelor din statul membru în care este situat bunul imobil. Convenția privind hotărârile judecătorești nu include astfel de norme jurisdicționale exclusive pentru închirierea de spații comerciale. Prin urmare, în temeiul convenției, statele membre ar fi obligate să recunoască și să execute hotărâri judecătorești pronunțate în țări terțe cu privire la închirierea de spații comerciale situate pe teritoriul lor. Acest lucru ar fi în contradicție cu obiectivul de politică care stă la baza Regulamentului Bruxelles Ia de a atribui competență exclusivă instanțelor din UE pentru litigiile legate de bunuri imobile situate în UE.

Prin urmare, în momentul aderării ar trebui făcută o declarație specifică care să excludă recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești privind închirierea de spații comerciale situate în UE. Această declarație limitată garantează coerența convenției cu acquis-ul UE, fără a împiedica realizarea deplină a tuturor obiectivelor de politică ale prezentei propuneri.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Convenția privind hotărârile judecătorești este rezultatul unui proces treptat de facilitare a circulației hotărârilor la nivel mondial. Aceasta se bazează pe Convenția din 2005 privind alegerea forului și vizează extinderea domeniului de aplicare al hotărârilor judecătorești care pot circula între state. Convențiile adoptate sub auspiciile Conferinței de la Haga urmăresc acest lucru fără a interfera cu convențiile specializate care există eventual în anumite domenii specifice, cum ar fi chestiunile maritime și cele legate de transporturi, sau cu convențiile bilaterale existente.

Având în vedere creșterea securității juridice și reducerea costurilor și a duratei procedurilor în litigiile internaționale, Convenția privind hotărârile judecătorești are potențialul de a încuraja întreprinderile și cetățenii din UE să se implice în tranzacții internaționale, sporind astfel volumul comerțului și al investițiilor transfrontaliere.

În cele din urmă, aderarea la Convenția privind hotărârile judecătorești este în conformitate cu angajamentul Uniunii față de multilateralism și față de o ordine mondială bazată pe norme.

[10] A se vedea articolul 23 alineatul (4) din Convenția privind hotărârile judecătorești. Ar trebui remarcat faptul că nici aplicarea Convenției de la Lugano sau a Convenției din 2005 privind alegerea forului nu ar fi afectată de convenție, întrucât tratatele anterioare prevalează, în temeiul articolului 23 alineatul (2).

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic

Competența Uniunii de a reglementa aspectele legate de recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă și comercială se întemeiază pe articolul 81 alineatul (2) litera (a) din TFUE.

În conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din TFUE, Uniunea are competență exclusivă în ceea ce privește încheierea acordurilor internaționale, atunci când acestea pot aduce atingere normelor comune ale UE sau pot modifica domeniul lor de aplicare. Ca urmare a adoptării Regulamentului Bruxelles I, Uniunea a dobândit o astfel de competență externă exclusivă de a reglementa aspecte privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială pronunțate în țări terțe[11].

Prin urmare, Convenția privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine intră în sfera acestei competențe externe exclusive a Uniunii. Uniunea poate adera la aceasta în temeiul articolului 81 alineatul (2) litera (a) și al articolului 218 alineatul (6) litera (a) din TFUE.

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Nu se aplică.

• Proporționalitatea

Obiectivele prezentei propuneri sunt de a îmbunătăți accesul la justiție al părților din UE prin facilitarea recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele din UE indiferent de locul în care debitorul are active, de a spori securitatea juridică pentru întreprinderile și cetățenii implicați în tranzacții internaționale și de a reduce costurile și durata procedurilor în litigiile transfrontaliere. În același timp, prezenta propunere urmărește să permită recunoașterea și executarea în UE a hotărârilor judecătorești pronunțate în țări terțe numai în cazul în care principiile fundamentale ale dreptului UE sunt respectate și acquis-ul intern nu este afectat.

Aceste obiective pot fi realizate numai prin aderarea la un sistem de recunoaștere reciprocă și executare a hotărârilor judecătorești între state, precum cel adoptat în cadrul Convenției privind hotărârile judecătorești. Statele membre nu mai dispun de posibilitatea de a negocia convenții multilaterale sau bilaterale privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, deoarece competența externă în materie de competență internațională și de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială aparține exclusiv Uniunii Europene.

O acțiune unilaterală la nivelul UE nu ar atinge obiectivele stabilite mai sus, deoarece nu ar facilita recunoașterea și executarea în țările din afara UE a hotărârilor judecătorești pronunțate în UE.

---

[11] Acest lucru a fost confirmat de CJUE în *Avizul „Lugano”*, în care CJUE a statuat că, în ceea ce privește competența externă exclusivă a Comunității Europene, aceasta se aplică, printre altele, recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești din țări terțe în materie civilă și comercială. A se vedea Avizul 1/03, ECLI:EU:C:2006:81.

În cele din urmă, aderarea la un cadru multilateral existent, la a cărui negociere a contribuit și UE, ar fi mai eficientă decât inițierea de negocieri bilaterale cu statele terțe. În funcție de numărul de state care vor adera la convenție, aceasta ar urma să asigure un cadru juridic comun pentru tratarea hotărârilor judecătorești pronunțate în țări terțe, indiferent de țara în care au fost pronunțate. Aceasta ar asigura, de asemenea, un cadru juridic comun pentru întreprinderile și cetățenii din UE care solicită recunoașterea și executarea în țări din afara UE a hotărârilor pronunțate de instanțe din UE[12].

- **Alegerea instrumentului**

Nu se aplică.

3. REZULTATE ALE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR PĂRȚILOR INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

- **Evaluări *ex post*/verificări ale adecvării legislației existente**

Nu se aplică.

- **Consultări cu părțile interesate**

În cadrul evaluării diferitelor opțiuni de politică legate de Convenția privind hotărârile judecătorești, Comisia a solicitat opiniile părților interesate prin intermediul unei consultări publice deschise și al unui atelier cu participarea statelor membre[13]. În plus, a fost realizat un studiu de către un contractant extern, care a desfășurat și o serie de activități de consultare, cum ar fi un sondaj online, interviuri specifice cu părțile interesate, precum și un chestionar distribuit autorităților statelor membre.

Aceste activități de consultare au arătat că aderarea la Convenția privind hotărârile judecătorești este sprijinită atât de statele membre, cât și de majoritatea covârșitoare a părților interesate (de exemplu, profesioniști din domeniul juridic, întreprinderi, organizații profesionale ale avocaților și ale executorilor judecătorești, cadre universitare). În ceea ce privește posibilitatea de a face declarații[14], statele membre s-au opus unei declarații bazate pe articolul 19 din convenție și nu au exprimat opinii clare cu privire la declarațiile în temeiul articolului 18. Doar un număr mic de părți interesate au fost în favoarea depunerii, la aderare, a unei declarații în temeiul articolului 19, în timp ce pentru declarațiile în temeiul articolului 18 nu s-a putut concluziona existența unei tendințe clare.

Contribuția acestor activități de consultare a fost foarte importantă pentru formularea punctelor de vedere ale Comisiei cu privire la cea mai bună abordare de adoptat în prezenta propunere. Prin urmare, Comisia a decis să propună aderarea UE la Convenția privind hotărârile judecătorești însoțită de o declarație limitată, specifică, prin care să se excludă

[12] Cu privire la acest aspect, a se vedea, de asemenea, secțiunile 3 și 4 din raportul de evaluare a impactului care însoțește prezenta propunere.

[13] În cadrul acestui atelier, statele membre și-au exprimat opiniile preliminare în așteptarea unei analize mai aprofundate a implicațiilor tuturor opțiunilor de politică.

[14] Declarație în baza articolului 18 din convenție (cu excepția anumitor materii) și/sau a articolului 19 (cu excepția hotărârilor judecătorești în materie civilă sau comercială referitoare la state).

recunoașterea și executarea de către instanțele din UE a hotărârilor din țări terțe care s-au pronunțat cu privire la închirierea de spații comerciale situate în UE.

- **Opinii ale experților**

În procesul de negociere a Convenției privind hotărârile judecătorești, Comisia s-a consultat în mod constant cu experți din statele membre și s-a bazat pe expertiza acestora. Experții din statele membre au fost consultați și în cadrul lucrărilor pregătitoare pentru prezenta propunere.

Comisia s-a bazat, de asemenea, pe un studiu realizat de un contractant extern pentru a susține analiza evaluării impactului. Acest studiu[15] conține o amplă analiză economică și juridică a diferitelor opțiuni de politică disponibile. Studiul recurge la diferite instrumente analitice, de la utilizarea datelor empirice colectate în diferite moduri (sondaj online, chestionar și interviuri), până la statistici sau analize documentare. În cazul în care nu au fost disponibile date cantitative, s-au utilizat estimări calitative. Aceste estimări, precum și diferitele ipoteze utilizate, au fost confirmate de experți externi în cadrul unei reuniuni sub formă de atelier.

Concluzia studiului a fost că cea mai potrivită modalitate de a atinge obiectivele de politică este aderarea la convenție fără nicio declarație. Această concluzie este reflectată în prezenta propunere, întrucât se propune aderarea la Convenția privind hotărârile judecătorești însoțită doar de o declarație limitată, specifică, care este considerată necesară pentru a se asigura coerența cu acquis-ul existent al UE. În același timp, o astfel de declarație limitată nu împiedică îndeplinirea celorlalte obiective ale prezentei propuneri și nici nu afectează eficiența acesteia în ceea ce privește beneficiile directe preconizate pentru întreprinderile și cetățenii din UE.

În cele din urmă, Comisia s-a bazat pe expertiza vastă privind recunoașterea și executarea hotărârilor la nivelul UE dobândită din aplicarea Regulamentului Bruxelles Ia și a predecesorului acestuia, Regulamentul (CE) nr. 44/2001[16], care a fost la rândul său succesorul Convenției de la Bruxelles din 1968[17] referitoare la același subiect. Există orientări detaliate din partea CJUE în ceea ce privește interpretarea și aplicarea acestor instrumente la nivelul UE.

- **Evaluarea impactului**

Oportunitatea aderării UE la convenție a fost analizată în cadrul unui raport de evaluare a impactului. Pentru scenariul în care UE va adera la convenție, au fost luate în considerare mai multe opțiuni de politică alternative. Aceste opțiuni de politică au inclus aderarea fie fără nicio declarație sau cu declarații definite în mod specific, fie cu o declarație în temeiul articolului 18 din convenție prin care să se excludă anumite aspecte din domeniul de aplicare (chestiunile referitoare la consumatori, ocuparea forței de muncă sau asigurări și/sau închirierea de spații comerciale) sau cu o declarație în temeiul articolului 19 din convenție, excluzând hotărârile judecătorești în materie civilă și comercială care implică state sau entități de stat.

---

15 Urmează să fie publicat după adoptarea prezentei propuneri.

16 A se vedea Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO L 12, 16.1.2001, p. 1).

17 A se vedea Convenția de la Bruxelles din 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, JO L 299, 31.12.1972, p. 32.

Opțiunea preferată este de a adera la convenție cu o declarație limitată și specifică, prin care se exclud recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești pronunțate cu privire la închirierea de spații comerciale situate în UE.

În scopul cuantificării impactului Convenției privind hotărârile judecătorești asupra circulației hotărârilor judecătorești între UE și țările terțe, s-a pornit de la premisa că opt țări terțe selectate vor adera la convenție. Țările terțe selectate au fost Australia, Argentina, Brazilia, Canada, China, Japonia, Coreea de Sud și Statele Unite ale Americii. Toate impacturile au fost estimate pentru perioada de referință 2022-2026.

Opțiunea preferată va îmbunătăți accesul la justiție și va spori securitatea juridică și previzibilitatea în litigiile judiciare internaționale. Beneficiile directe pentru cetățenii și întreprinderile din UE atunci când încearcă să obțină recunoașterea și executarea unei hotărâri a UE în țările terțe selectate sunt estimate la sume cuprinse între 1,1 și 2,6 milioane EUR până în 2026. Acest lucru este determinat de o scădere preconizată de 10 %-20 % a costurilor legate de recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești UE în țările din afara UE. În plus, se preconizează că durata medie a procedurilor va scădea cu trei până la șase luni în medie.

Un sistem mai simplu și mai previzibil pentru recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă și comercială este, de asemenea, menit să promoveze comerțul și investițiile internaționale. Având în vedere că este probabil ca investițiile și comerțul internațional să crească, ar putea exista efecte pozitive atât la nivel micro, cât și la nivel macro, precum și efecte pozitive asupra oportunităților de ocupare a forței de muncă. Mai ales IMM-urile vor beneficia de îmbunătățirea accesului la justiție și a securității juridice în cadrul tranzacțiilor internaționale, ca urmare a Convenției privind hotărârile judecătorești.

Este de remarcat faptul că opțiunea de politică preferată este în deplină concordanță cu acquis-ul UE în acest domeniu, și anume cu Regulamentul Bruxelles Ia. În cadrul opțiunii preferate, închirierea de spații comerciale este exclusă din domeniul de aplicare al convenției, întrucât Regulamentul Bruxelles Ia acordă competență exclusivă instanțelor din UE pentru soluționarea litigiilor legate de închirierea de spații comerciale situate în UE.

Pe de altă parte, o declarație care să excludă celelalte aspecte examinate[18] nu a fost considerată necesară. Convenția oferă o protecție adecvată părților mai vulnerabile (consumatorii, angajații ori deținătorul unei polițe de asigurare, asiguratul sau beneficiarul unei polițe de asigurare), deși într-un mod diferit față de acquis-ul UE. În plus, spre deosebire de închirierea de spații comerciale situate în UE, alte declarații, care au un domeniu de aplicare mai larg, ar putea împiedica realizarea deplină a obiectivelor acestei inițiative.

Evaluarea impactului a primit avizul favorabil al Comitetului de control normativ la 23 aprilie 2021.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Propunerea nu are implicații la nivelul costurilor pentru IMM-uri. În plus, deoarece IMM-urile tind să favorizeze litigiile în instanță în detrimentul arbitrajului, se preconizează că sporirea securității juridice, combinată cu reducerea costurilor și a duratei procedurilor în litigiile internaționale va avea un efect pozitiv asupra disponibilității acestora de a se angaja în tranzacțiile internaționale sau de a le extinde. Aderarea la convenție poate îmbunătăți, de

[18] Și anume chestiunile legate de consumatori, ocuparea forței de muncă și asigurări.

asemenea, competitivitatea IMM-urilor. Acest lucru se explică prin scăderea costurilor litigiilor internaționale și, deci, indirect, a costurilor asociate desfășurării de activități comerciale la nivel internațional, ceea ce va oferi IMM-urilor cu sediul în UE un avantaj comparativ față de întreprinderile din țările care nu au ratificat convenția. Se preconizează că propunerea va avea, de asemenea, un impact pozitiv asupra comerțului și investițiilor internaționale.

- **Drepturile fundamentale**

Propunerea este menită să îmbunătățească accesul la justiție pentru întreprinderile și cetățenii din UE, deoarece recunoașterea și executarea transfrontalieră a hotărârilor judecătorești, care fac parte integrantă din dreptul de acces la justiție, se vor îmbunătăți, în general, și vor fi mai previzibile. Convenția reflectă în mare măsură normele privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești aplicabile la nivel intern în UE (Regulamentul Bruxelles Ia). În consecință, convenția nu se abate, în principiu, de la drepturile fundamentale și de la principiile echității procedurale în vigoare în UE. În special, convenția prevede un motiv de a refuza recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești incompatibile cu principiile fundamentale ale echității procedurale sau cu ordinea publică a statului în care se solicită recunoașterea și executarea. Acest lucru ar contribui la asigurarea, pe baza unei abordări testate[19], a faptului că drepturile fundamentale, cum ar fi dreptul la apărare sau dreptul la un proces echitabil, au fost respectate în mod corespunzător într-o țară din afara UE. În plus, prin îmbunătățirea recunoașterii și executării în țări terțe a hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele UE, convenția vizează să faciliteze libertatea de a desfășura o activitate comercială, precum și să consolideze respectarea dreptului de proprietate în UE.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Propunerea nu are implicații asupra bugetului Uniunii. Este posibil ca statele membre să suporte costuri punctuale pentru punerea în aplicare a convenției și ar putea exista costuri ușor mai mari pentru sistemul judiciar al statelor membre din cauza ușoarei creșteri preconizate a numărului de cauze. Cu toate acestea, se preconizează că aceste costuri vor fi compensate pe termen mediu și lung de scăderea preconizată a duratei procedurilor.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de implementare și măsuri de monitorizare, evaluare și raportare**

Întrucât propunerea se referă la aderarea UE la o convenție internațională care conține norme clare privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine, nu va fi stabilit niciun plan de punere în aplicare.

În ceea ce privește monitorizarea și evaluarea funcționării practice a convenției, UE va participa la reuniunile Comisiei speciale organizate cu regularitate de HCCH pentru a face bilanțul aplicării în practică a convenției.

Mecanismul intern de evaluare și monitorizare al UE va corespunde, pe cât posibil, mecanismului de bilanț din cadrul HCCH. Evaluarea va fi efectuată la intervale regulate și va

[19] În plus față de Regulamentul Bruxelles Ia, această abordare a fost aplicată și în Convenția de la Lugano și în Convenția din 2005 privind alegerea forului.

include evaluarea impacturilor care decurg din aderarea UE la Convenția privind hotărârile judecătorești, precum și evaluarea îndeplinirii principalelor obiective urmărite prin aderare. În plus, evaluarea va include și o analiză a oportunității declarațiilor, astfel încât să se analizeze dacă să se păstreze sau să se revoce declarația (declarațiile) deja făcută (făcute) sau dacă să se facă o nouă declarație (noi declarații).

- **Documente explicative (în cazul directivelor)**

Nu se aplică.

- **Explicație detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Având în vedere competența externă exclusivă a Uniunii Europene și faptul că, în temeiul articolului 26 din Convenția privind hotărârile judecătorești aceasta permite aderarea la convenție a unei organizații economice regionale, UE ar trebui să devină ea însăși, fără statele membre, parte contractantă la convenție, pe baza unei decizii pozitive a Consiliului.

În momentul aderării, Uniunea Europeană ar trebui, prin urmare, să facă o declarație în conformitate cu articolul 27 din convenție potrivit căreia UE își exercită competența asupra tuturor aspectelor reglementate de convenție și că statele sale membre nu vor fi părți contractante la convenție, dar vor avea obligații în temeiul convenției prin aderarea UE la convenție. În conformitate cu Protocolul (nr. 22) privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, conform căruia Danemarca nu participă la măsurile adoptate în temeiul articolului 81 alineatul (2) din tratat, aderarea UE la Convenția privind hotărârile judecătorești nu include Danemarca.

La aderarea la convenție, UE ar trebui să facă, în temeiul articolului 18 din convenție, o declarație referitoare la domeniul de aplicare material al convenției, prin care să excludă din domeniul de aplicare al convenției hotărârile judecătorești privind închirierea de spații comerciale situate în Uniunea Europeană.

2021/0208 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind aderarea Uniunii Europene la Convenția privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă sau comercială

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 81 alineatul (2) litera (a) și articolul 218 alineatul (6) litera (a),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere acordul Parlamentului European[1],

întrucât:

(1) Convenția privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă sau comercială (denumită în continuare „convenția”) a fost încheiată la 2 iulie 2019 sub auspiciile Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat.

(2) Convenția urmărește să promoveze accesul la justiție la nivel mondial printr-o cooperare judiciară internațională consolidată. Mai precis, convenția urmărește să reducă riscurile și costurile aferente litigiilor transfrontaliere și soluționării acestora și, prin urmare, să faciliteze comerțul, investițiile și mobilitatea la nivel internațional.

(3) Uniunea a participat activ la negocierile care au condus la adoptarea convenției și împărtășește obiectivele acesteia.

(4) În prezent, cetățenii și întreprinderile din Uniune care doresc ca o hotărâre pronunțată în Uniune să fie recunoscută și executată într-o țară terță se confruntă cu un peisaj juridic dispersat din cauza absenței unui cadru internațional cuprinzător pentru recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă și comercială. Creșterea fluxurilor comerciale și de investiții internaționale sporește aceste riscuri juridice pentru întreprinderile și cetățenii din Uniune, dar această situație ar trebui să fie abordată printr-un sistem previzibil de recunoaștere și executare transfrontalieră a hotărârilor judecătorești în materie civilă sau comercială.

(5) Aceste obiective pot fi realizate numai prin aderarea la un sistem de recunoaștere reciprocă și executare a hotărârilor judecătorești între state, precum cel adoptat în cadrul convenției. În același timp, convenția ar trebui să permită recunoașterea și executarea în Uniune a hotărârilor judecătorești pronunțate în țări terțe numai în cazul în care principiile fundamentale ale dreptului Uniunii sunt respectate și acquis-ul intern nu este afectat.

(6) În temeiul articolului 26 din convenție, organizațiile de integrare economică regională care au competențe în ceea ce privește unele sau toate aspectele reglementate de convenție, cum ar fi Uniunea, pot semna, accepta sau aproba convenția ori adera la aceasta.

[1] JO C , , p. .

(7) În conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din tratat, Uniunea are competență exclusivă în ceea ce privește încheierea unui acord internațional în măsura în care acesta ar putea aduce atingere normelor comune ale Uniunii sau ar putea modifica domeniul de aplicare al acestora. Convenția afectează legislația secundară a Uniunii privind competența judiciară și recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești care decurg din aceasta, în special Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului[2]. Așadar, Uniunea are competență exclusivă în toate aspectele reglementate de convenție.

(8) În temeiul articolului 24 alineatul (3) și al articolului 28 din convenție, aderarea la aceasta poate avea loc înainte de intrarea sa în vigoare.

(9) Uniunea ar trebui să încheie convenția prin aderarea la aceasta.

(10) La aderarea la convenție, Uniunea ar trebui să declare, în conformitate cu articolul 27 din convenție, că are competență cu privire la toate aspectele reglementate de aceasta. Prin urmare, statele membre ar trebui să își asume obligații în temeiul convenției ca urmare a încheierii acesteia de către Uniune.

(11) În cazurile care implică închirierea de spații comerciale, Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 conferă competență exclusivă instanțelor din statul membru în care este situat bunul imobil. Convenția nu include astfel de norme jurisdicționale exclusive pentru închirierea de spații comerciale. Prin urmare, la aderarea la convenție, Uniunea ar trebui să facă o declarație în temeiul articolului 18 din convenție, prin care să excludă din domeniul de aplicare al convenției hotărârile judecătorești privind închirierea de spații comerciale situate în Uniune.

(12) Irlanda are obligații în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1215/2012 și, prin urmare, participă la adoptarea prezentei decizii.

(13) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, aceasta nu este obligatorie pentru respectivul stat membru și nu i se aplică,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Uniunea încheie Convenția de la Haga din 2 iulie 2019 privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă sau comercială (denumită în continuare „convenția”).

Textul convenției este atașat la prezenta decizie.

Articolul 2

Comisia desemnează persoana împuternicită să depună, în numele Uniunii, instrumentul de aderare menționat la articolul 24 alineatul (4) din convenție.

[2] Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO L 351, 20.12.2012, p. 1).

Articolul 3

La depunerea instrumentului menționat la articolul 24 alineatul (4) din convenție, Uniunea face următoarea declarație în temeiul articolului 27 alineatul (1) din convenție:

„Uniunea Europeană declară, în conformitate cu articolul 27 alineatul (1) din convenție, că are competență asupra tuturor aspectelor reglementate de prezenta convenție. Statele sale membre nu vor semna, ratifica, accepta sau aproba convenția, însă vor avea obligații în temeiul acesteia ca urmare a încheierii convenției de către Uniunea Europeană.

În sensul acestei declarații, termenul «Uniunea Europeană» nu include Regatul Danemarcei, în temeiul articolelor 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.”

Articolul 4

La depunerea instrumentului menționat la articolul 24 alineatul (4) din convenție, Uniunea face următoarea declarație în temeiul articolului 18 din convenție cu privire la închirierea de spații comerciale:

„Uniunea Europeană declară prin prezenta, în temeiul articolului 18 din convenție, că nu va aplica convenția în cazul închirierii de spații comerciale situate în Uniunea Europeană.”

Articolul 5

Prezenta decizie intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*[3].

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele

[3] Data intrării în vigoare a acordului va fi publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene de către Secretariatul General al Consiliului.